

244 Nyári hajrá a tejiparban

Negyven üzem a főváros tejellatásáért — Harc a percekért — Hűtőszekrénytől hűtőszekrényig — Amikor már nem forralható

Hétköznapokon félmillió liter tejet fogyasztanak el a budapestiek, ám ez a szám szombaton 700 ezer literre is megnő. S amikor a forró kánikulában az egyszerű hűsítő és tápláló hideg tejet isszuk, vajmi kevés fogalmunk van arról, mennyi nehézséget leküzdve juttatják el azt a tejpar dolgozói a fővárosi boltokba. A melegben a tej úgynevezett savfoka rendkívül gyorsan emelkedik, s ha meghaladja a 7,6-es mérőszámot, már nem pasztörözhető. Az ideit, az átlagosnál melegebb nyár ugyancsak fokozta ezt a veszélyt. A főváros tejellatásában fennakadás nem lehet. Nálunk még nem terjedtek el a különféle kondenztejek, steril tejek, így a hullámozó napi igényeket friss pasztörözött tejjel kell kielégíteni.

A gyűjtő

és a kútvíz hőmérséklete

Budapest tejellatásáról 40 vidéki üzem gondoskodik. Köztük olyan távoliak is, mint például a sátoraljaújhegyi, a nyíregyházi, a csornai, a bácsbokodi. Nemesgyszer 200 kilométernél messzebről kell a tejet a fogyasztókhoz eljuttatni. S mindezt a lehető leggyorsabban, hiszen ha a savfok a melegtől a kritikus érték fölé emelkedik, használhatatlanná válik a tej. „Harc a percekért” mozgalomnak nevezik a tejpar dolgozói ezt a nyári „hajrát”, amely már a falusi tejfelvásárlónál kezdődik. Neki a friss tejet egy órán belül a községi gyűjtőhelyre kell szállítania, ahol azt azonnal legalább kútvíz-hőmérsékletre hűtik.

Ám ez a hűtés még nem elegendő, már órányi tároláshoz is a tejipari üzemben 6 fok alá, a kereskedelemben pedig legalább 10 fok alá kell hűteni a tejet. Tehát a községi gyűjtőhelyről — hacsak nincs ott megfelelő mélyhűtő berendezés — azonnal tovább kell szállítani a tejet a legközelebbi tejüzembe. Onnan pedig, a felmelegedés veszélye miatt, ugyancsak azonnal tovább, Budapestre. Jórészt hűtött vasúti tartálykocsikban, mintegy 60 ezer liternyit, hűthető tartályautókban.

A tejboltokban 10 fok alatt

A fővárosba érkezett tejet a tartálykocsikból „lefejtik”, pasztörözik, illetve a tejboltokba szállítják. Közben mindvégig fenyeget a felmelegedés veszélye. Tehát itt is sokszor a perceknek múlik a tej minősége. Ám a kereskedelemben is ügyelni kell a tej megfelelő hűtésére. A nyári melegben a tejüzemek csak a szállítás napjára vállalnak szavatosságot a tej minőségéért, de ezt is csak azzal a feltétellel, hogy a tejboltokban az előírt 10 fok alá hűtve tartják az árut. S ezt az előírást gyakorta megszegik. Ilyenkor mondja az eladó, már a délutáni órákban: „Van még tej, de már nem forralható.” Az ideit meleg nyár tanulsága is arra inti a kereskedelem illetékeseit: minden egyes boltban biztosítani kell, hogy tíz fok alá hűtve tárolhassák a tejet.

Már augusztus második felében tartunk, az ideit kánikula már kiadta mérgét. Jórészt megvon-

Budapestre vonatkozó újságcikkek				OSZTÁLYOZÁS			
Szerző: <i>S. S</i>		Cím: <i>Nyári hajrá a tejiparban</i>		Tárgy	<i>664</i>		
Forrás: <i>Végső eladó</i>		1963. aug. 18.		Hely	<i>"1963"</i>		
(Hely)	(Idő)	(Köl. v. füz.)	(Oldal)	Idő			
				Személy			
				Helyszám			

hatjuk a tejipar és a tejszállítás munkájának nyári mérlegét. S ez bizony dicséretére válik a tejipar dolgozóinak. Egy-két apró, helyi jellegű és gyorsan megszüntetett fennakadást leszámítva, Budapest tejellátása zavartalan volt. A jó munkaszervezés sikere ez elsősorban. A tej gyors szállítását, ahogy mondják: „hűtőszekrénytől hűtőszekrényig” pontosan megtervezték. S ezt a tervet mindenütt fegyelmezetten betartották. Nagy körültekintésről tanúskodik a tartalék tejüzemek és a tartalék járművek hálózatának megszervezése. Előfordult ugyanis, hogy exportérdekekre hivatkozva, mélyhűtést igénylő gyümölcsök szállítására elvittek a „tejesektől” jó néhány tartálykocsit. Ilyenkor a tartalék járműveket vették igénybe. Mindenestre, a fővárosi boltokba ekkor is elegendő tej érkezett.

A tejipar dolgozóinak helytállása

A kánikula és a tejipar dolgozóinak küzdelméből az idei nyáron tehát az utóbbiak kerültek ki győztesen. Dicséri ez mind a negyven, a főváros tejellátásán munkálkodó üzem dolgozóit, a szállítás megannyi munkását. Am a csornai, a kecskeméti, a pápai, a bácsbokodi, a szakályi és a berettyóújfalusi tejüzemek, illetve tejszállító üzemek dolgozói, különösképpen kitűntek a nemritkán az éjt a nappalal egyenlővé tevő munkában.